

Cvetinomirski:

Starka z butaro.

Okrogli, debeli oblaki so plezali na nebo in na posled popolnoma zamračili popoldansko solnce, ki je s svojim žametnim bleskom posipavalo mlado smrečje in bukovje nad dolino. Poslednji solnčni žarek, plešoč pred menoj na gladkem lubju lahno sklonjene breze, mi je hipoma izginil izpred oči. Gozd se je ovil čezinčez s sencami. Iz njih so kukali zvončasti cvetovi slaka, navitega po grmičju, kakor hudomušne glavice škratljjev. Zavil sem na odprto jaso, in ko sem hotel ravno sesti na štor, zapazim nedaleč od sebe starko, ki se je z veliko butaro suhljadi na hrbtu bližala meni.

»Ej, mamica, preveč ste se obložili!« ogovorim starko, zroč ji v pepelnatosivi, kakor od toče razbiti obraz. »Pa odložite malo in se odpočijte. Odkod, če smem vprašati?«

Starka me najprvo začudeno pogleda s svojimi okroglimi, orehovorjavimi očmi, nato se pa naenkrat prijazno posmeja in dene butaro na tla.

»Glej ga no — si ti doma? Tone? ... Takoj sem te spoznala. Ti me pa še vprašaš, od kod! Kdaj si se pa vrnil, da te šele zdaj prvič vidim po tolikem času?«

»Nekaj tednov bo že tega. Zadosti dolgo sem živel med tujci! Grob bi pa rad imel v domači zemlji. Polotilo se me je domotožje, in kdor tega ni okusil, ne ve, kaj je hudo.«

»I, kdo bi si bil mislil! In mene, praviš, da ne poznaš? Saj sva hodila skupaj v ljudsko šolo. Me res še zdaj ne poznaš?«

»Pa se ne morem domisliti.«

»Leta so vmes, seveda, dolga leta — kdo bi se čudil! Ali se ne spominjaš Jelarjeve Zalke?

»Zalka, Jelarjeva Zalka? Tista, praviš, da si ti? Skoraj ti ne morem verjeti.«

»Pa sem! Ravno tista Zalka. Samo da sem zdaj stara, nekoč sem bila pa mlada. A že vidim: tudi ti

si se postaral, kjer si že bil. — Zdaj pa moram domov. V svojo kočo. Že tri leta sem vdova, brez otrok, in čisto sama moram skrbeti zase. Če te kdaj pot nanese mimo, se pa kaj oglasi.«

In starka je zadela zopet butaro na hrbet ter lezla po stezi navzdol iz gozda.

Dolgo sem stal in gledal za njo. Jelarjeva Zal-ka? Mlada, cvetoča deklica nekoč, zdaj pa starka s tresočimi rokami in nogami, z velim obrazom in nagubano kožo. Kako hitro zvene cvetje, kako naglo zbeži mladost!

Počasi sem krenil dalje skozi gozd; tisti dan sem prvič čutil, da sem starec, upognjen in kašljajoč.

Janko Leban:

Pes, rešitelj življenja.

Dojdi vendar z malo Anico eno uro na izprehod, vreme je tako lepo!« Tako je dejala gospa sodnikova pestunji. Ta si ni dala dvakrat reči. Oblekla je sodnikovo hčerko Anico in kmalu je bila z njo v mestnih nasadih. Tam je našla še več svojih tovarišic z drugimi otroki. Minka — tako je bilo pestunji ime — je sedla na klop ter se jela razgovarjati s svojimi znankami. Mala Anica se je pa igrala v pesku blizu vodometa, in pestunja se je le malo brigala za njo. Sreča je bila za Anico, da je za njima pritekel tudi domači pes Čuvaj. Zvesta žival je sedla k mali Anici in ni očesa odvrnila od nje. Čuvaj je lovil žogo, ki jo je metala Anica od sebe, ali pa je legel v pesek, in Anica ga je valjala po pesku. Kmalu pa je spet čujoč stal pred Anico ter gledal, kako se deklica igra s peskom.

Pestunja Minka je Anici prinesla kos maslenega kruha ter je potem zopet šla k svojim prijateljicam, da se z njimi šali in smeje. Tedaj pa priko-